

RESİM ÖĞRETMENLERİNİN, DERS DIŞI ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Yaşar SERİN^(*)

ÖZET

Bu araştırmada, Resim öğretmenlerinin sanatsal etkinlikleri ile Resim dersleri uygulamaları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Sivas ilindeki 15 (onbeş) farklı okulda Resim dersi öğretmenliği yapan 53 öğretmenden oluşmuştur. Araştırmada, öğretmenlerin demografik özelliklerine, sanatsal etkinliklerine ve Resim dersi uygulamalarına ilişkin veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan ve 33 (otuzüç) sorudan oluşan bir anket aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin yorumunda, frekans ve % değerlerinden yararlanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Resim Öğretmeni, Araştırma, Uygulama, İlişki, Anket.

ABSTRACT

In this study, the relations between the applications of Drawing courses and the artistic activities of Drawing teachers was searched. Sampling of the research includes 53 drawing teachers in 15 different schools of Sivas province. The data related to their artistic. Activities, demographic characteristics and practice of the course was gained through a questionnaire prepared by the researcher and it consisted of 33 questions. Frequency and % values were used to evaluate the data gained.

Key Words: Drawing Teacher, Research, Practice, Application, Relationship.

Resim öğretmenlerinin Resim dersi uygulamalarına, öğretmenlerin ders dışı sanatsal etkinliklere yönelimlerinin ve davranışlarının nasıl yansıdığı, bu araştırmanın inceleme konusunu oluşturur. İlgili literatür tarandığında bu konuda

* Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim- İş Anabilim Dalı

yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Bu konudaki boşluğu, doldurma bağlamında bu çalışma düşünülerek uygulamaya konulmuştur. Bireylerin eğilimlerinin ve düşünsel yönelimlerinin uyguladıkları mesleki aktivitelere yansıdığı birçok araştırmayla saptanmıştır (Levitt, 1962; Gardiner, 1976; Mooman ve Hayden, 1989; Kaptan, 1993). Psikolojide kişisel yönelim olarak incelenen bu çalışmalar, bireylerin kişisel eğilimlerinin onların dış dünyaya davranış olarak yansımalarıyla vurgulanmaktadır (Sheppard, Fracchia, Merlis, 1974; Gray, 1963; Kaner, 1981; Lorber, 1983; Karasar, 1984; Balcı, 1995).

Bu bağlamda Resim dersi öğretmenlerinin sanatsal etkinliklere yönelimlerinin ve bu etkinliklere katılım oranının Resim derslerindeki uygulamalarının niteliğine yansımaları arasında bir ilişki olabileceği düşünülmüş ve bu araştırmada inceleme konusu olmuştur.

YÖNTEM

Örneklem

Araştırmanın örneklemini Sivas İl Merkezinde 2001-2002 eğitim Öğretim yılında 15 farklı okulda görev yapan toplam 53 resim-iş dersi öğretmeni oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğretmenlerin yaşı, cinsiyeti ve lisans öğrenimlerini tamamladıkları Üniversite ile ilgili demografik bilgiler ve sanatsal etkinliklere yönelimleri ve bunları gerçekleştirme düzeyleri ile resim- iş dersini, sınıf içinde uygulama düzeyleri araştırmacı tarafından hazırlanan toplam 33 sorudan oluşan çoktan seçmeli bir anket aracılığı ile toplanmıştır. Hazırlanan anket İl Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığı ile öğretmenlere ulaştırılıp doldurulan anketler tekrar aynı kanal aracılığı ile geri toplanmıştır.

Araştırmada öğretmen kimliğini belirtecek herhangi bir özel bilgi istenmediğinden, anketlerin doğru bir biçimde doldurulduğu düşünülmektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada anketler aracılığı ile toplanan verilerin analizinde öncelikle kodlama işlemi yapılmış ve daha sonra bu veriler SPSS for WINDOWS 10.00 istatistik paket programı ile yüzdeler ve frekans değerleri çıkarılarak incelenmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Araştırma anket soruları örneklem grubunun demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Öğretmenlik deneyim süresi	Toplam	%	MEZUN O L U N A N Ü N İ V E S İ T E L E R *													
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	11	12	13	TOPLAM
BAY	3 – 10 YIL	11	84.62	3	2	1	1	-	-	1	-	1	1	3	-	-	13
	10 – 15 YIL	1	7.69														
	15- 20 YIL	1	7.69														
	TOPLAM	13	100.00														
BAYAN	3 – 10 YIL	38	95.00	8	2	3	4	3	4	8	2	1	-	3	1	1	40
	10 – 15 YIL	1	2.50														
	15 - 20 YIL	1	2.50														
	TOPLAM	40	100.00														

1-Gazi Üniversitesi

5-Uludağ Üniversitesi

9-Erciyes Üniversitesi

2-Marmara Üniversitesi

6-Ondokuz Mayıs Üniversitesi

10-Atatürk Üniversitesi

3-Dokuz Eylül Üniversitesi

7-Inönü Üniversitesi

11-Süleyman Demirel Üniversitesi

4-Anadolu Üniversitesi

8-Karadeniz Teknik Üniversitesi

12-Selçuk Üniversitesi

13-Onsekiz Mart Üniversitesi

(*) Mezun olunan Üniversiteler:

Tablo 1: Öğretmenlerin, öğretmenlik deneyim süresi açısından incelendiğinde; 3-10 yıl öğretmenlik deneyimleri olanların oranının % 92.45 olduğu tesbit edilmiştir (49 kişi). 10- 15 yıllık öğretmenlik deneyimi olanların oranı % 3.77 (2 kişi) olduğu görülmektedir. Tablo 1'i incelemeye devam ettiğimizde erkek öğretmenlerin oranı % 24.53 (13 kişi), bayan öğretmenlerin oranı % 75.47 (40 kişi), mezun olunan üniversite açısından; % 20,75 (11 kişi) Gazi Üniversitesinden, % 16.98 (9 kişi), İnönü Üniversitesinden, % 11,32 (6 kişi), Süleyman Demirel Üniversitesinden olup diğer öğretmenlerin daha düşük oranlarda farklı üniversitelerden mezun olduğu görülmüştür.

Tablo 2: Öğretmenlerin Anket Sorularına Verdikleri Yanıtlarla İlgili Bulgular

ANKET SORULARI	SEÇENEKLER	TOPLAM	
		N	%
1-Müfredat programına göre görüşler	Yeterli	10	19
	Kısmen Yeterli	40	76
	Yetersiz	3	5
2-Okulunuzda Resim-İş atölyesi	Var	13	24
	Yok	40	76
3- Derslerinizi nerede işliyorsunuz?	Atölyede	13	24
	Sınıfta	40	76
4-Resim-iş dersleriniz için yeterli ders araç-gereç ve materyaller bulabiliyor musunuz?	Evet	27	51
	Hayır	26	49
5-Başka öğretmenler kendi dersini yapmak için sizin dersinizi istiyor mu?	Evet	14	26
	Hayır	38	74
6-Diğer öğretmenlerin Resim-İş derslerine karşı tutumları nasıl?	Kötü	-	-
	Orta	22	42
	İyi	28	53
	Çok iyi	3	5
7-Aynı branş öğretmenleri ile mesleki bilgi paylaşımında bulunuyor musunuz?	Evet	35	66
	Hayır	18	34
8-Hangi konularda paylaşımda bulunuyorsunuz?	Programlar	6	17
	Sergi konuları	4	11
	Diğer konular	25	72
9-Öğrencilerin Resim-İş dersine karşı davranışları nasıldır?	İlgili	16	30
	İlgisiz	33	62
	Kısmen ilgili	4	8
10-Velilerin Resim-İş çalışmalarına karşı tavırları nasıldır?	Destekliyor	12	23
	Kısmen destekliyor	29	54
	Desteklemiyor	12	23
11-Yetenekli öğrencilere karşı farklı davranışta bulunuyor musunuz?	Evet	44	83
	Hayır	9	17
12-Bu davranışlar nelerdir?	Özel çalıştırma	18	41
	Sergi/Kitap desteği	26	59
	Ders içinde	34	64
13-Öğrencilerinizin yaptığı çalışmalarını nasıl değerlendirirsiniz?	Toplar, sonra değerler	19	36
	Evet	52	98
14-Öğrenciler için bağımsız çalışma fırsatı veriyor musunuz?	Hayır	1	2
	15-Öğrencilerin resimlerinde renk ve desen kullandıklarında nasıl bir yaklaşımda bulunuyorsunuz?	Nasıl olması gerektiğini anlatırım	52
Beğenmez eleştiririm		-	-
Olmaması gerektiğinde ısrar ederim		1	2
16-Öğrencilerin çalışmalarını ile sergiler açıyor musunuz?	Evet	43	81
	Hayır	10	19
17-Yanıtınız (Evet) ise ne sıklıkta açyorsunuz?	Ayda bir	1	2
	İki ayda bir	1	2
	Dönem sonunda	15	35
	Yıl sonunda	26	61
18-Herhangi bir sanat dergisine abone misiniz?	Evet	33	62
	Hayır	20	38
9-Yanıtınız (Evet) ise dergilerin isimlerini yazınız.	Milliyet Sanat	18	55
	Türkiye'de sanat	5	15
	Art Dekor	4	12
	Plastik Sanatlar Dergisi	2	6
	Diğer Dergiler	4	12

20-Hangi sanatsal etkinlikleri gerçekleştiriyorsunuz ?	Sergiler açmak	31	59
	Sergileri gezmek	43	81
	Panel- Sempozyum	22	42
	Tiyatroya gitmek	37	70
	Sinemaya gitmek	44	83
21-TV ' de sanat programları izler misiniz ?	Evet	38	72
	Hayır	15	28
22-Yanıtınız (Evet) ise isimlerini yazınız	TRT- 2 de Sanat Prog.	17	45
	NTV de Sanat Prog.	15	40
	Diğer Programlar	6	15
23-Haftalık ders saati yeterli mi?	Evet	11	21
	Hayır	42	79
24-Resim-İş dersleri haftada kaç saat olmalıdır ?	2 ders saati	5	10
	3 ders saati	18	38
	4 ders saati	18	38
	5 ders saati	7	14
25-Branşınızla ilgili Yüksek Lisans/Doktora yaptınız mı? veya yapıyor musunuz ?	Evet	5	100
	Hayır	48	9
26-Yanıtınız (Evet) ise hangisi ?	Yüksek Lisans	5	100
	Doktora	-	-
27-Bitirdiğiniz Üniversitede mesleki formasyon dersi aldınız mı ?	Evet	51	96
	Hayır	2	4

Öğretmenlerin anket sorularına verdikleri yanıtlarla ilgili bulgular Tablo 2 de verilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin müfredat programlarını % 76 oranında kısmen yeterli, % 19 oranında yeterli olarak gördükleri, okulda resim atölyesi olup olmadığına ilişkin sorulan soruya % 76'sı olmadığını belirtmiş, derslerin nerede işlediği hakkında sorulan soruya % 76'sının sınıfta işlediğini, ders araç-gereç ve materyallerini bulup bulmadığına ilişkin soruya % 51'i, bulabildiğini % 49'nun bulamadığını belirtmiş.

Başka branş öğretmenlerinin sizden ders saatlerinizi isteyip derslerini yürütüyorlar mı diye sorulduğunda % 74'ü hayır yanıtı verdiğini, Diğer resim-iş öğretmenlerinin sizin derslerinize karşı tutumları sorulduğunda % 42'si orta, % 53'ü iyi olarak yanıt verdikleri, Aynı branş öğretmenleriyle bilgi paylaşımında bulunuyor musunuz diye sorulduğunda % 66'sı evet yanıtı verdiğini, hangi konularda bilgi paylaşımında bulunuyorsunuz diye sorulduğunda % 17'si Plan-program, % 11'i ise sergi ile ilgili konularda paylaşımında bulunuyoruz yanıtını verdiklerini, Öğrencilerin Resim-iş dersine karşı davranışları sorulduğunda % 62'si ilgisiz yanıtı verdiklerini, Öğrenci velilerinin resim derslerine karşı tavırları sorulduğunda % 54'ü kısmen destekliyor yanıtını verdikleri , yetenekli çocuklara karşı farklı program uyguluyor musunuz diye sorulduğunda % 83 evet yanıtını verdikleri, Nasıl bir girişimde bulunuyorsunuz diye sorulduğunda % 41'i özel çalıştırırım, % 59'u sergi, kitap, dokümanlar veririm. Öğrencilerin derste yaptığı çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz diye sorulduğunda % 64'ü ders sırasında değerlendiririm diye yanıt verdikleri, Resim-İş derslerinde öğrencilere bağımsız çalışma fırsatı verir misiniz diye sorulduğunda % 98'i evet yanıtını verdikleri, Öğrencilerin resimlerinde renk ve desen kullanımına nasıl bir yaklaşım da

bulunuyorsunuz diye sorulduğunda % 98'i nasıl çalışması gerektiğini anlatırım diye yanıt verdiğini, Öğrenci çalışmaları ile ilgili sergiler açıyor musunuz diye sorulduğunda % 81'i evet yanıtı verdiğini, Evet yanıtını verenlere ne sıklıkta sergi açılıyorsunuz diye sorulduğunda % 61'i yıl sonunda, % 35'i dönem sonunda yanıtını verdiğini, herhangi bir sanat dergisine abone oldukları sorulduğunda % 62'si evet yanıtı verdiklerini, Evet yanıtı verenlerin % 55'i Milliyet Sanat Dergisi, % 15'i Türkiye de Sanat dergisine, diğer dağılımların da farklı dergiler olduğunu yanıtlamışlardır, hangi sanatsal etkinlikleri gerçekleştiriyorsunuz sorulduğunda % 83'ü sinema, % 81'i sergiler gezme, % 70'i tiyatroya gitme, % 59'u sergi açma, şeklinde yanıt vermiştir, TV'de sanatsal programlar izler misiniz sorulduğunda % 72'si evet yanıtını vermişlerdir, evet yanıtını verenlere hangileri sorulduğunda % 45'i TRT 2'yi, % 40'ı NTV'yi, haftalık ders saati yeterli mi diye sorulduğunda % 79'u hayır yanıtını verdikleri, kaç saat olmalı diye sorulduğunda ise; % 38'i 3 ders saat, % 38'i 4'ü ders saat olduğunu, branşınızla ilgili yüksek lisans veya doktora yaptınız mı diye sorulduğunda % 91'i hayır olarak yanıtlamış, formasyon dersi aldınız mı diye sorulduğunda % 96'sı evet diye yanıtlamışlardır.

VARGI VE ÖNERİLER

Vargı

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin;

- 1- % 76'sı müfredat programını yetersiz bulmaktadır.
- 2- % 76'sı resim-iş atölyelerinin bulunmadığını belirtmişlerdir.
- 3- % 62'si öğrencilerin Resim-iş derslerine karşı ilgisiz olduklarını vurgulamışlardır.
- 4- Öğretmenlerin % 54'ü velilerin öğrenci çalışmalarını kısmen desteklediklerini vurgulamışlardır.
- 5- Öğretmenlerin % 64'ü resim-iş çalışmalarını ders sırasında değerlendirmektedir.
- 6- % 98'i öğrencilere resim-iş derslerinde bağımsız çalışma fırsatı veriyor.
- 7- % 98'i öğrencilerin resimlerinde renk ve desen kullanımına ilişkin olarak "Nasıl olması gerektiğini anlatma" yöntemi kullanmaktadır.
- 8- Öğretmenlerin % 81'i, öğrenci çalışmalarını sergi açarak izleyenlere sunum yapmaktadır.
- 9- Öğretmenlerin % 62'si bir sanat dergisine abone olmuşlar.
- 10- % 79'u ders saatinin, bir saat olarak ayrılmasını yetersiz bulmaktadır.
- 11- % 76'sı ders programlarında Resim-İş dersi için haftada 3-4 saat olmasını istemektedirler.

Öneriler

1. Okullarda görevli Resim-İş öğretmenleri, derslerini yürütürken, öğrencilerinin sanatsal eğitimine destek olmak için sık aralıklarla hem kendileri, hem de öğrencilerine sergiler açtırmaları önerilebilir.
2. Öğrencilerin derslerine destek olmak amacıyla, seviyelerine uygun sanat dergilerine abone olunarak bunların sınıfa getirerek ödev konuları hazırlayıp, eğitilmelerine yardımcı olmaları önerilir.
3. Eğitimciler, sanatsal eğitim amaçlı çevre ve il dışı geziler düzenleyerek, öğrencilerin dışarıya açılımlarının sağlanması önerilir.
4. Sanat Eğitimine yönelik sempozyum, panel gibi etkinliklere katılımlarının sağlanması önerilebilir.
5. Resim-İş dersleriyle ilgili müfredatın yeniden gözden geçirilmesi önerilebilir.
6. Okullara derslerin daha sağlıklı yapılabilmesi için atölye-işlik gibi üniteler kazandırılması gerektiği önerilir.
7. Programlardaki haftalık ders saatlerinin 3-4 ders saat olarak önerilmesi, ders programların yeniden yapılması önerilebilir.

K AYNAKÇA

- Gardiner, H. W. (1976): Performance of Student Nurses on the Edwards Personal Preference Schedule, Journal of Psychology.
- Gray, J. T. (1963): Needs and Values in Three Occupations, Personnel and Guidance Journal.
- Kaner, S. (1981): Psikolog ve Çocuk Doktorlarının Gereksinim Örüntüleri, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Levitt, E.E. (1962): Lubin, B., Zuckerman, M., The Student Nurse, The College Woman and the Graduate Nurse: A Comparati and Study.
- Lorber, J. (1983): Ecker, M.: Career Development of Female and Male Physicians. Journal of Medical Education.
- Moomaw, R.C.; Hayden, C.E. (1969): Personality Differences Among Community College Students, The Journal of College Student Personel.
- Sheppard, C.; Bates, C.; Fracchia, J.; Merlis, S. (1974): Psychological Need Structures of Law Enforcement Officers, Psychological Reports.

- Kaptan, S. (1993): Bilimsel Araştırma ve İstatistiksel Yöntemler, Ankara Bilim Yayınları.
- Karasar, N. (1984): Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler, Ankara, Hacettepe-TAŞ Kitapçılık.
- Balci, A. (1995): Sosyal Bilimlerde Araştırma, Yöntem, Teknik ve İlkeler, Ankara, 72 TDFO Bilgisayar-Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

SUMMARY

AIM:

In this study, the auther has searched the relations between the Drawing lesson applications and artistic activities of Drawing teachers in Sivas, employed in the city centre schools.

Method:

The sample of the study consists of 53 drawing teachers, employed in 15 different schools in Sivas province.

Data Collection Means:

Deda has been gained through a questionnaire having multiple-choice items.

Analysis of the Data:

Percentages and frequency values have been calculated by spss for Windows 10.00.

Findings and conclusions:

When Table 1 is considered, it is seen that: The teachers have 3-10 years of experience, graduated from 13 different universities.

When Table 2 is considered, it is seen that: 77 % of the teachers find the carriculum partly enovgh, 76 % of the teachers don't have a work-room for the drawing lessons, only 51 % of the teachers can find materials, 62 % of the teachers appreciate the lessons, 83 % of them teach the talented students differently and 64 % of the teachers evaluate their students in the classroom.

We also understand from Table 2 that 62 % of them have to the art magazines, 83 % of them go to cinema, theatre or visit an art gallery in their spare time and 72 % of them watch art programs on television.

SUGGESTIONS

The author suggests the revision of curriculum, building work-rooms and increasing the number of drawing lessons at schools.